

РЕШЕНИЕ

№ 181

гр. Стара Загора, 01.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, ПА ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети май през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Мариана М. Мавродиева

Членове: Атанас Д. Атанасов
Веселина К. Мишова

при участието на секретаря Катерина Ив. Маджова като разгледа докладваното от Веселина К. Мишова Въззивно гражданско дело № 20265500500137 по описа за 2026 година

Производството по делото е образувано, след като с решение № 100 от 12.02.2026 г., постановено по к.гр.д. № 1789/2025 г., състав на ВКС е отменил постановеното по в.гр.д. № 589/2024 г. по описа на Окръжен съд Стара Загора решение № 43 от 04.02.2025 г. и е върнал делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

Обжалвано е решение решение № 346/21.06.2024 г., постановено по гр. д. № 1436/2023 г. на Районен съд – Казанлък, в частта с която е уважен предявеният от ищеца С. С. Ш. осъдителен иск с правно основание чл. 215 КТ, като ответникът „М.М.Т.“ ЕООД е осъден да заплати на ищеца сумата от 4424,63 евро, с левова равностойност 8653,82 лв., представляваща неизплатени командировъчни за периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г., ведно със законната лихва, считано от 22.06.2023 г. до окончателното погасяване на задължението. Този иск е отхвърлен за разликата до пълния предявен размер на вземането, като с решението е отхвърлен изцяло като неоснователен и предявеният обективно кумулативно съединен иск по чл. 128, т. 2 КТ за заплащане на трудово възнаграждение. Ищецът не е обжалвал първоинстанционното решение в отхвърлителната част и то е влязло в сила.

Въззивникът „М.М.Т.“ ЕООД твърди, че в обжалваната част решението е неправилно поради допуснати нарушения на материалния и процесуалния закон, както и поради необоснованост. Поддържа заявеното в отговора на исковата молба становище, съгласно което по време командировката на ищеца, същият е използвал неправомерно за лични нужди предоставените му

средства за гориво и други на разходи, свързани с дейността на дружеството. Неправомерно използваните средства не са били възстановени, поради което той е прихванал извънсъдебно това свое вземане с дължимите на ищеца суми за командировъчни. Твърди, че представената по делото съдебно-счетоводна експертиза е необоснована и непълна, поради което неправилно същата е кредитирана от първоинстанционния съд. Моли обжалваното решение да бъде отменено, а искът да бъде отхвърлен изцяло, като неоснователен.

Въззиваемият С. С. Ш. оспорва жалбата. Твърди, че първоинстанционното решение е правилно и законосъобразно, поради което моли същото да бъде потвърдено.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните писмени и гласни доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на оспорения съдебен акт:

С решение № 346/21.06.2024 г. по гр. д. № 1436/2023 г. на Районен съд Казанлък е уважен частично предявеният от С. С. Ш. срещу „М.М.Т.“ ЕООД иск с правно основание чл. 215 КТ, като ответникът е осъден да заплати на ищеца сумата от 4424,63 евро, с легова равностойност 8653,82 лв., представляваща неизплатени командировъчни за периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г., ведно със законната лихва, считано от 22.06.2023 г. до окончателното погасяване на задължението. Искът по чл. 215 КТ и обективно кумулативно съединения с него осъдителен иск по чл. 128, т. 2 КТ за заплащане на трудово възнаграждение са отхвърлени като неоснователни за разликата над сумата от 4424,63 евро до общо предявения според първоинстанционния съд размер от 6483,40 евро. За да постанови решението, съдът е приел, че през процесния период между работодателя и ищеца е било налице валидно трудово правоотношение. Последният е бил командирован за изпълнение на трудовите си задължения като шофьор на товарен автомобил през периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г. в държави членки на ЕС и е предал отчетите си за командировките. Съобразно приложение № 3 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина (изм. с ДВ, бр. 97 от 2021 г., в сила от 19.11.2021 г.), шофьори и стюардеси при автомобилни превози получават командировъчни пари на ден в размери на 50 евро при единична езда и 45 евро при двойна езда, като в случая не е спорно, че ищецът е извършвал курсовете при единична езда. От заключението на съдебно-счетоводната експертиза е приел за установено, че през процесния период отработени от ищеца във връзка с командировките са общо 280 дни, а дължимите командировъчни - 14 000 евро (с легова равностойност 27 381,62 лв.), от които ответникът е изплатил на ищеца 9575,37 евро (18 727,79 лв.), поради което неплатените командировъчни пари били в размер на 4 424,63 евро (с легова равностойност 8 653,82 лв.).

По делото е установено, че дължимото от работодателя трудово възнаграждение е било заплатено на ищеца преди подаване на исковата молба,

поради което искът по чл. 128, т. 2 КТ се явява неоснователен и недоказан. В тази част решението не е обжалвано.

Ответникът „М.М.Т.“ ЕООД е обжалвал решението в частта, в която съдът е уважил предявения срещу дружеството иск с правно основание чл. 215 КТ. Въззивникът твърди, че в тази част решението е неправилно поради допуснати нарушения на материалния и процесуалния закон, както и поради необоснованост. Поддържа заявеното в отговора на исковата молба становище, съгласно което по време командировките ищецът е използвал за лични нужди предоставените му фирмени карти за заплащане на гориво и други разходи, свързани с дейността на дружеството. За изразходваните суми същият системно не е представял отчети, а в тези, които все пак е представил, изразходените средства били над допустимите, поради което не били признати от дружеството. Твърди, че ищецът е изразходил средства за гориво над допустимите по разходна норма на управлението от него автомобил, за което не е изтъкнал основателна причина. Неправомерно използваните средства не са били възстановени от ищеца, поради което ответникът е прихванал извънсъдебно това свое вземане с дължимите суми за командировъчни.

С решение № 100 от 12.02.2026 г., постановено по к.гр.д. № 1789/2025 г., състав на ВКС е отменил постановеното по в.гр.д. № 589/2024 г. по описа на Окръжен съд Стара Загора решение № 43 от 04.02.2025 г. и е върнал делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд. ВКС е приел, че с отговора си ответникът, освен че изрично е оспорил ищецът да е представил отчети за изразходваните средства, дадени му като служебен аванс, е навел евентуално съдебно възражение за прихващане, поддържайки, че от парите за командировки правомерно е удържал суми за преразход на гориво, което е било редовно предявено, но по което възражение няма произнасяне. Приел е освен това, че правилно въззивният съд е установил, че през 2022 г. ищецът бил в командировка общо 280 дни, като дължимата от работодателя сума за командировъчни била 14 000 евро, от която той платил само част - 9 575, 37 евро (18 727, 79 лева). Въззивният съд е следвало да се произнесе и по направеното от работодателя при условията на евентуалност възражение за прихващане със сумата от 4 424, 63 евро за „преразход на гориво“ – стойност на гориво, за разходването на което ищецът не представил отчет, установяващ връзка с възложената му работа.

Въззивната жалба е основателна.

Съгласно разпоредбата на чл. 121, ал. 1 КТ, когато нуждите на предприятието налагат, работодателят може да командирова работника или служителя за изпълнение на трудовите задължения извън мястото на постоянната му работа. А според нормата на чл. 215, ал. 1 КТ при командироване по чл. 121, ал. 1 КТ работникът или служителят има право да получи освен брутното си трудово възнаграждение още и пътни, дневни и квартирни пари при условия и в размери, определени от Министерския съвет. Въз основа на тази законова делегация с ПМС № 115/03.06.2004 г. е приета Наредба за служебните командировки и специализации в чужбина (обн., ДВ,

бр. 50 от 11.06.2004 г., в сила от 01.07.2004 г.). Предвид изложеното, основателността на така предявения иск е обусловена от установяване на обстоятелството, че служителят е полагал труд по трудово правоотношение с ответника работодател; че в изпълнение на трудовата функция и по предвидения за това ред е бил командирован за изпълнение на трудови задължения в друго населено място; че командированият работник фактически да е извършвал възложената работа в друго населено място. По реда на чл. 154, ал. 1 ГПК посочените по-горе правнорелевантни факти подлежат на доказване от ищеца. При тяхното доказване в тежест на ответника е да установи, че е заплатил паричното задължение.

Настоящият съдебен състав споделя фактическите изводи на районния съд, поради което по отношение на тях на основание чл. 272 ГПК препраща към мотивите на обжалваното решение. По делото няма спор между страните, а и от представените писмени доказателства се установява, че през процесния период ищецът С. Ш. се е намирал в трудово правоотношение с ответника „М.М.Т.“ ЕООД, като е заемал длъжността „шофьор на товарен автомобил (международни превози)“. Не е спорно и правнорелевантното обстоятелство, че в периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г. ищецът е бил командирован от работодателя извън страната и фактически е извършил възложените му превози на товари до различни държави членки на ЕС. По делото е обявено за безспорен и фактът, че след завръщане в страната служителят е представял пред работодателя отчети за извършената работа. Със заповед № 15/27.02.2023 г. на основание чл. 325, ал. 1, т. 1 КТ трудовото правоотношение е било прекратено, считано от 28.02.2023 г. Предвид изложеното по-горе настоящият съдебен състав намира за установено по делото, че през процесния период в полза на ищеца е възникнало вземане за командировъчни пари спрямо ответника. Спорен остава въпросът дали неотчетеният от служителя разход на гориво следва да бъде съобразен при определяне размера на сумите, представляващи дължими командировъчни пари, респ. дали вземанията за командировъчни са погасени изцяло от ответното дружество.

Съгласно чл. 31, ал. 1, вр. приложение № 3 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, персоналет на сухоземните транспортни средства получава командировъчни пари на ден за времето на изпълнение на международни рейсове съгласно индивидуалните ставки - 50 евро на ден за шофьори при единична езда и 45 евро при двойна езда, вкл. и квартирни пари. Термините „единична“ и „двойна езда“ определят обстоятелството дали сухопътното превозно средство се управлява без смяна от един или със смяна между няколко водача. В случая не е спорно между страните, че ищецът е извършвал пътувания в рамките на ЕС при „единична езда“ по смисъла на посочената разпоредба, за което същият е следвало да получи 50 евро на ден – командировъчни пари. От приетото по делото неоспорено от страните заключение на съдебно-счетоводната експертиза, което настоящият състав кредитира като пълно, ясно и обосновано, се установява, че през периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г. С. С. Ш. е бил в

командировка общо 280 дни. Дължимата на ищеца сума за командировъчни, съобразно приложение № 3 от Наредба за служебните командировки и специализации в чужбина, за „шофьори при автомобилни превози при единична езда“ възлиза на 50 евро на ден или общо 14000 евро (27381,62 лв.) за 280 дни. От същата сума платените командировъчни пари възлизат на 9575,37 евро (18 727,79 лв.), а неплатените – на 4424,63 евро (8653,82 лв.). В заключението се посочва, че съгласно собствените финансови отчети на „М.М.Т.“ ЕООД по отделни курсове за процесния период на ищеца са начислени разходи, които дружеството намира за необосновано извършени, поради което същите са приспаднати от дължимите му средства за командировъчни пари. Общата стойност на разходите, начислени за сметка на работника съгласно финансови авансови отчети на „М.М.Т.“ ЕООД се равнява на 4929,88 евро, разпределени по отделни видове, както следва: 4287,18 евро за гориво – преразход; 288 евро за гуми увредени; 277,70 евро – отчети по аванси; и 77 евро – курс АДВ (квалификация). Неоснователно е твърдението на ответното дружество, че в съответствие с разпоредбите на 36 и чл. 40 НСКСЧ същото е удържало от размера на командировъчните неотчетените суми за заплащане на гориво, както и че е заплатило пълния размер на дължимите на служителя командировъчни, съобразно направените удържки. Съгласно разпоредбата на чл. 39 НСКСЧ, командированото лице следва да представи отчет за изразходваната валута. Съгласно чл. 40 НСКСЧ командировани лица, които виновно не са изпълнили задълженията си по командировката, възстановяват неправомерно изразходваните средства. А според правилото на чл. 36 НСКСЧ, предоставянето на валутни средства за командировка или специализация в чужбина се извършва, ако командированото лице не дължи валута от предишни командировки или специализации. Паричните суми по предоставената на ищеца фирмена карта за заплащане на гориво и други служебни разходи, не представляват авансово заплатени на ищеца командировъчни пари, респ. средства за командировка, по смисъла на НСКСЧ и посочените по-горе разпоредби от нея, а служебни средства за разходи, свързани с обезпечаване на пътуването и по-конкретно - за зареждане на гориво. Ето защо невключването им в отчета по чл. 39 НСКСЧ не създава възможност за работодателя да ги приспадне от дължимите на служителя командировъчни на основание чл. 36 НСКСЧ, респ. да иска тяхното възстановяване на основание чл. 40 НСКСЧ.

Основателно е обаче възражението за прихващане със сумата от 4424,63 евро за преразход на гориво – стойност на гориво, за разходването на което ищецът не е представил отчет, установяващ връзка с възложената му работа. Безспорно е, че ответникът, като е заемал длъжността „шофьор на товарен автомобил”, е изпълнявал отчетническа дейност – по трудово задължение да събира, съхранява, разходва и отчита парични и материални ценности. От трудовите функции, посочени в длъжностната характеристика, е видно, че става дума за отчетническа дейност, пряко свързана с движението, разходването и отчитането на парични и материални ценности (Р-1-2011, III

г.о.). Като такъв той отговаря спрямо работодателя си в пълен размер за липси – чл.207, ал.1, т.2 КТ.

Съгласно чл.207, ал.1 КТ работник или служител, на когото е възложено като трудово задължение да събира, съхранява, разходва или отчита парични или материални ценности отговаря спрямо работодателя при недостига им с неустановен произход. Съгласно посочения текст работодателят има право да претендира обезщетение за причинената му вреда, когато тя произхожда от липса. При констатация за липса на парични или материални ценности, поверени на служителя под отчет, се презумира, че щетата е причинена от отчетника. В този случай в негова тежест е да установи, че не е причинил щетата или че това не е извършено виновно (Р-449-2006 г., IV-Б г.о.; Р-1352-2009, IV г.о.; Р-345-2009, IV г.о.; Р-260-2013, IV г.о.). В случая обаче това не се установява – ищецът, който се явява ответник по възражението за прихващане, не е представил доказателства, от които да се направи извод, че не е причинил щетата или че това не е извършено виновно, като установи разходването на предоставените му средства по предназначение и е отчетел остатъкът. Напротив – както бе посочено по-горе, от приетото по делото заключение на съдебно-счетоводната експертиза се установява, че сумата от 4424,63 евро (8653,82 лв.) съставлява преразход на гориво – стойност на гориво, за разходването на което ищецът не е представил отчет, установяващ връзка с възложената му работа.

Отговорността на работника или служителя в случаите на чл.207, ал.1, т.2 КТ е пълна – той отговаря за пълния размер на причинените вреди, в които се включват всички вреди. Затова съдът намира, че размерът, с който следва да се репарира вредата на работодателя, съставлява стойността на горивото, за което ищецът не е представил отчет, е именно 4424,63 евро. Предвид изложеното по-горе, настоящият въззивен състав намира, че през процесния период твърдените командировки са реално осъществени за ищеца, но сумата от 4424,63 евро, представляваща част от общо дължимите му командировъчни пари в размер на 14000 евро, не се дължи поради направеното възражение за прихващане. Ето защо така предявеният иск с правна квалификация чл. 215 КТ се явява погасен чрез прихващане. Първоинстанционното решение следва да бъде отменено в обжалваната му част. Предвид изхода на делото, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК въззивния следва да бъде осъден да заплати на въззивника сторените във всички инстанции разноски за възнаграждение за един адвокат в размер на общо 830 евро.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 346 от 21.06.2024 г., постановено по гр.д. № 1436/2023 г. по описа на Районен съд – Казанлък, в частта с която “М.М.Т.“ ЕООД, с ЕИК: *** със седалище и адрес на управление с адрес на управление

гр.К., ***, е осъден да заплати на С. С. Ш., с ЕГН ***** с адрес гр.К., ***, на основание чл.215 КТ сумата от 4424.63 евро с левова равностойност 8 653.82 лв., представляваща неизплатени командировъчни за периода 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г., ведно със законната лихва, считано от 22.06.2023 г. до окончателното ѝ изплащане, както и сумата от 340,52 лв. за направените пред първоинстанционния съд разноски за възнаграждение за един адвокат, като вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявеният от С. С. Ш., с ЕГН ***** с адрес гр.К., ***, срещу “М.М.Т.“ ЕООД, с ЕИК: *** със седалище и адрес на управление с адрес на управление гр.К., ***, иск на основание чл.215 КТ за заплащане на сумата от 4424,63 евро с левова равностойност 8 653.82 лв., представляваща неизплатени командировъчни за периода 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г., ведно със законната лихва, считано от 22.06.2023 г. до окончателното ѝ изплащане, като погасен чрез прихващане с насрещното вземане на “М.М.Т.“ ЕООД за преразход на гориво – стойност на гориво, за разходването на което С. С. Ш. не е представил отчет, установяващ връзка с възложената му работа.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 ГПК С. С. Ш., с ЕГН ***** с адрес гр.К., ***, ДА ЗАПЛАТИ на “М.М.Т.“ ЕООД, с ЕИК: *** със седалище и адрес на управление с адрес на управление гр.К., ***, сумата от общо 830 евро за направените пред всички инстанции разноски за възнаграждение за един адвокат.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС на РБ при наличието на касационните основания по чл.280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____